

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobců: **a) Leponar plus, s. r. o.**, se sídlem Korunní 1302/88, Praha 10, zastoupen Mgr. Matějem Skalickým, advokátem se sídlem Krkonošská 1512/11, Praha 2, **b) Relocation CEE, s. r. o.**, se sídlem Mojžírova 1710/15, Praha 4, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Praze**, se sídlem Pod Sídlíštěm 1800/9, Praha 8, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 8. 2016, č. j. ZKI PR-O-69/598/2016-8, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **MONETA Money Bank, a. s.**, se sídlem Vyskočilova 1442/1b, Praha 4, zastoupena Mgr. Markem Lošanem, advokátem se sídlem Na Florenci 2116/15, Praha 1, v řízení o kasačních stížnostech žalovaného a osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2021, č. j. 51 A 36/2020 – 116, o návrzích na přiznání odkladného účinku kasačním stížnostem,

t a k t o :

- I. Kasačním stížnostem **se nepřiznává** odkladný účinek.
- II. Osobě zúčastněné na řízení **se ukládá** zaplatit ve lhůtě **7 dnů** od doručení tohoto usnesení Nejvyššímu správnímu soudu soudní poplatek ve výši 1.000 Kč za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Osoba zúčastněná na řízení podala dne 19. 9. 2014 ke Katastrálnímu úřadu pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Praha – východ (dále jen „katastrální úřad“) podnět k odstranění nesprávnosti zápisu v katastru nemovitostí. Z jejího podání vyplynulo, že žalobce b) uzavřel dne 7. 1. 2011 s osobou zúčastněnou na řízení (bankou) smlouvu o postoupení pohledávky za manžely Š. jako úvěrovými dlužníky ze smlouvy o hypotečním úvěru, která byla zajištěna zástavním právem smluvním ve prospěch banky k pozemkům parc. č. st. X, parc. č. X a parc. č. X v k. ú. B., v té době ve vlastnictví manželů Š.. Osoba zúčastněná na řízení v podání uvedla, že účinnost postoupení pohledávky byla smluvně odložena až na okamžik, kdy žalobce b) jako postupník splní závazek spočívající v úhradě sjednané úplaty za postoupení pohledávky na účet banky. Žalobce b) však úplatu neuhradil, a smlouva o postoupení pohledávky proto nikdy nenabyla účinnosti. Nemohlo tak dojít ani k zániku zástavního práva osoby zúčastněné na řízení k uvedeným nemovitostem.

[2] Katastrální úřad návrhu osoby zúčastněné na řízení vyhověl a dle § 36 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí, ve znění účinném do 18. 9. 2016 (dále jen „katastrální zákon“), provedl opravu chyby v katastrálním operátu, tedy obnovil zápis zástavního práva smluvního v její prospěch. V přípisu ze dne 5. 11. 2014 adresovaném žalobci b) a osobě zúčastněné na řízení vysvětlil, že se dopustil při zápisu změny věřitele zřejmého omylu spočívajícího v tom, že si neověřil, zda smlouva o postoupení pohledávky je účinná, jestli došlo ke změně věřitele, a tím i k zániku zástavního práva.

[3] S provedením této opravy vyslovili oba žalobci nesouhlas. Katastrální úřad vydal dne 6. 4. 2016 rozhodnutí č. j. OR-471/2014-209, kterým nevyhověl nesouhlasu s provedením opravy chyby v katastrálním operátu a rozhodl tak, že v souboru popisných informací je k výše uvedeným pozemkům zapsáno zástavní právo smluvní ve prospěch osoby zúčastněné na řízení pro specifikované pohledávky, které bylo zřízeno smlouvou ze dne 27. 2. 2007.

[4] Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci odvolání, které žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím změnil tak, že do druhého výroku doplnil katastrální území, v němž se vymezené nemovitosti nacházejí, jinak rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[5] Žalobci podali proti rozhodnutí žalovaného žaloby, kterým krajský soud vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Dospěl totiž k závěru, že katastrální úřad vybočil ze své role toliko evidenčního orgánu, neboť nebyly naplněny předpoklady, za nichž mohl provést opravu údajů podle § 36 katastrálního zákona. Správní orgány ve skutečnosti řešily spornou právní otázku spočívající v tom, zda smlouva o postoupení pohledávky nabyla či nenabyla účinnosti, což rozhodně nelze podřadit pod základní a jednoduchou právní úvahu, která je každému bez potřeby bližšího zkoumání okamžitě zjevná. Nemohlo se tak jednat o zřejmý omyl ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona.

[6] Žalovaný a osoba zúčastněná na řízení podali proti rozsudku krajského soudu kasační stížnosti. Zároveň navrhli, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasačním stížnostem odkladný účinek.

II. Důvody návrhů na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, vyjádření žalobce a)

[7] Žalovaný jako stěžovatel ve svém návrhu uvedl, že nesouhlasí se závěrem krajského soudu o nesprávném postupu správních orgánů, ani s tím, že katastrálnímu úřadu nezbyvalo nic jiného než přijmout jako fakt, že „co se stalo, nelze odestát“. Žalovaný tak považuje za nesprávný názor soudu, že by měl rozhodnutí katastrálního úřadu zrušit z důvodu, že pro opravu chyby nebyly splněny podmínky dle § 36 katastrálního zákona.

[8] Osoba zúčastněná na řízení jako stěžovatelka svůj návrh odůvodnila tím, že případný výmaz zástavního práva k nemovitostem považuje za nepřiměřený zásah do svých práv. Žalobce b) se jí již v minulosti pokusil majetkově poškodit prostřednictvím úmyslného zamlčení neúčinnosti smlouvy o postoupení pohledávky. Osoba zúčastněná na řízení má proto důvodnou obavu z možné snahy žalobce b), případně i žalobce a), o zneužití eventuálního stavu katastru nemovitostí, ve kterém nebude k posuzovaným nemovitostem zapsáno zástavní právo v její prospěch. Výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro osobu zúčastněnou na řízení znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká hrozí žalobcům či jiným osobám přiznáním odkladného účinku. S ohledem na povahu napadeného rozsudku totiž nelze prakticky žádnou škodu na straně žalobců či jiných osob očekávat. Stejně tak přiznání odkladného účinku zjevně není v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Naopak, za rozporné s veřejným zájmem by bylo

možné považovat nastolení situace umožňující žalobcům podniknout za stávajících okolností kroky k výmazu zástavního práva osoby zúčastněné na řízení z katastru nemovitostí.

[9] Žalobce a) ve svém vyjádření uvedl, že nesouhlasí s přiznáním odkladného účinku kasačním stížnostem, neboť je považuje za zjevně nedůvodné. Předpoklady pro přiznání odkladného účinku dle jeho názoru nejsou splněny.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej ale může na návrh stěžovatele přiznat a užije přitom přiměřeně § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s.

[11] Odkladný účinek kasační stížnosti představuje zcela výjimečný institut, kterým se mění účinky pravomocného rozhodnutí, a měl by být využíván pouze v situacích, kde výkon rozhodnutí nebo jeho jiné následky mohou působit značné obtíže. Kasační stížnost jako mimořádný opravný prostředek směřuje proti již pravomocnému rozhodnutí, a do doby rozhodnutí o kasační stížnosti je proto třeba na rozhodnutí krajského soudu pohlížet jako na správné. Pouze v případě naplnění zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je možno tuto zásadu narušit.

[12] Možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podmíněna kumulativním naplněním dvou podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[13] Nejprve se soud zabýval návrhem na přiznání odkladného účinku žalovaného. Považoval přitom za podstatné připomenout, že odkladný účinek má primárně poskytovat ochranu žalobci před výkonem napadeného rozhodnutí. V zájmu zachování zásady rovnosti v řízení před soudem nelze ani správnímu orgánu odeprít právo domáhat se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Vznik nepoměrně větší újmy na straně správního orgánu však bude z logiky věci mnohem méně častý než na straně žalobce.

[14] Rozšířený senát dospěl v usnesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58, č. 3270/2015 Sb. NSS, k závěru, že kasační stížnosti žalovaného může být odkladný účinek přiznán jen výjimečně: *„odložení účinků rozhodnutí krajského soudu bude podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož obrožení bude v konkrétním případě představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinků vznikne jiným osobám, a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem“*. Zároveň ve výroku I. tohoto usnesení konstatoval, že *„[h]rozba existence dvou odlišných správních rozhodnutí v téže věci není sama o sobě důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti“*; je tomu tak proto, že tato *„[o]btížně řešitelná procesní situace není bezprostředním obrožením důležitého veřejného zájmu. Dodržení závazného právního názoru a v tomto důsledku pouhá hrozba existence dvou rozhodnutí ve stejné věci, včetně dvou protichůdných hmotněprávních rozhodnutí, nemůže proto pro žalovaného bez dalšího představovat újmu dosahující intenzity požadované pro přiznání odkladného účinku. [...] Považovala – li by se pouhá hrozba existence dvou odlišných rozhodnutí sama o sobě za újmu, musel by být odkladný účinek přiznáván téměř ke každé žádosti správního orgánu, jehož rozhodnutí bylo krajským soudem zrušeno. Tento postup by odporoval sbora popsanému smyslu a účelu zákonné úpravy a mohl by vést i k nerovnosti stran, tj. k porušení § 36 odst. 1 s. ř. s.“*

[15] Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou vždy individuální, závislé pouze na konkrétní situaci stěžovatele. Stěžovatel musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, její intenzitu a z jakých konkrétních okolností vznik této újmy vyvozuje. Stěžovatelem uvedená tvrzení musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma přitom musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní. Na podporu svých tvrzení proto musí stěžovatel navrhnout dostatečně přesvědčivé důkazy.

[16] Žalovaný ve svém návrhu jakožto důvod pro přiznání odkladného účinku uvádí pouze nesouhlas se závazným právním názorem krajského soudu. K tomu Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že otázka správnosti závazného právního názoru krajského soudu není kritériem pro přiznání odkladného účinku a bude předmětem až meritorního posouzení. Není tak naplněna základní podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti žalovaného, a tedy vznik újmy na straně žalovaného spočívající v ohrožení důležitého veřejného zájmu.

[17] Dále soud posoudil návrh osoby zúčastněné na řízení.

[18] Osoba zúčastněná na řízení odůvodnila svůj návrh na přiznání odkladného účinku spíše v obecné rovině tím, že ze strany žalobců hrozí zneužití eventuálního stavu katastru nemovitostí, ve kterém nebude zapsáno zástavní právo k nemovitostem v její prospěch.

[19] Nejvyšší správní soud k tomu připomíná, že záznam v katastru nemovitostí má pouze deklaratorní (evidenční) účinky. Zapisují se jím do katastru práva, která vznikla, změnila se nebo zanikla nezávisle na provedení záznamu, tj. nezávisle na činnosti katastrálního úřadu. Jejich existence proto nezávisí na tom, jestli jsou zapsána do katastru či nikoliv (k tomu viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. září 2005, sp. zn. 30 Cdo 2191/2005). Stav katastru tak nemá přednost před skutečnými vlastnickými vztahy (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 10. 2010, sp. zn. 22 Cdo 4945/2008). Ačkoliv zároveň platí zásada materiální publicity katastru nemovitostí jakožto veřejného seznamu (viz § 980 odst. 2 občanského zákoníku, podle něhož: „*Je-li právo k věci zapsáno do veřejného seznamu, má se za to, že bylo zapsáno v souladu se skutečným právním stavem. Bylo-li právo k věci z veřejného seznamu vymazáno, má se za to, že neexistuje.*“), nic to nemění na skutečnosti, že osoba zúčastněná na řízení se může svého zástavního práva domáhat bez ohledu na to, zda je zapsáno v katastru nemovitostí.

[20] Osoba zúčastněná na řízení navíc nijak konkrétně nespécifikovala jí hrozící újmu spočívající ve zneužití stavu katastru nemovitostí ze strany žalobců. Nejvyšší správní soud považuje tvrzenou újmu toliko za hypotetickou. Nepřisvědčil proto osobě zúčastněné na řízení, že by byla naplněna základní podmínka pro přiznání odkladného účinku její kasační stížnosti - vznik nepoměrně větší újmy na straně osoby zúčastněné na řízení jako stěžovatele, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Soud se proto již nezabýval splněním podmínky druhé (otázkou rozporu s veřejným zájmem).

[21] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že v případě žalovaného ani osoby zúčastněné na řízení nejsou podmínky pro přiznání odkladného účinku podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. splněny, a kasačním stížnostem proto odkladný účinek nepřiznal.

[22] Na závěr soud upozorňuje, že nepřiznáním odkladného účinku nijak nepředjímá rozhodnutí o kasačních stížnostech.

[23] Vzhledem k tomu, že podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá dle položky 20 sazebníku poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, poplatkové povinnosti a osoba zúčastněná na řízení nespadá mezi osoby osvobozené od povinnosti soudní poplatek hradit, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení. Osoba zúčastněná na řízení je povinna zaplatit soudní poplatek ve výši 1.000 Kč. Soudní poplatek je možno uhradit v kolcích vylepením na vyznačeném místě v příloze tohoto usnesení (po připojení svého podpisu jej stěžovatel zašle zpět Nejvyššímu správnímu soudu), případně v hotovosti na pokladně soudu anebo bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703 – 46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno, závazný variabilní symbol pro identifikaci platby: **1010406721**.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. dubna 2021

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu

Vyhovuji výzvě a zasílám v kolkových známkách určený soudní poplatek.

podpis

Místo pro nalepení kolkových známek: